

Pedagógikum
5. alprojekt

TÁMOP 4.2.1/B-
09/1/KMR

A társadalmi inklúzió feltételrendszere és korlátai: a fogyatékoság társadalomtörténeti aspektusai különös tekintettel az ellátórendszer kirekesztő mechanizmusaira

Katona Vanda – Kereki Judit –
Zászkaliczky Péter
MSZT Konferencia
2011. november 13.

A kutatás célja

- ☐ A szociális intézményrendszer működésbeli sajátosságainak feltérképezése
- ☐ A fogyatékos személyek intézményrendszerben való helyzetének, mozgásának feltérképezése életutakkal illusztrálva

Kvantitatív vizsgálat

Kérdőíves adatfelvétel

- ☐ **Mintavétel:** A Kézenfogva Alapítvány adatbázisából minden értelmi fogyatékos személyek ápolást gondozást, rehabilitációs intézményi ellátást, átmeneti ellátást, és nappali ellátást nyújtó intézmény kiválasztása
- ☐ **Válaszadók:** intézményvezetők
248 kiküldött kérdőív – 60%-os válaszadási arány
- ☐ 6 témakör, 139 kérdés, 2073 mutató
Intézmény általános jellemzői
Intézménytípusonkénti sajátosságok

A fogyatékoság társadalomtörténeti aspektusai életutak rekonstrukcióin keresztül

- ☐ Új történetírói paradigma
- ☐ Pozitivista tényszerű történelem → posztmodern szubjektív történetek
- ☐ A múlt egyedül érvényes reprezentációja helyett értelmezések

Kutatási kérdéseink

- ☐ Milyen alternatívák, választási lehetőségek állnak a fogyatékos személyek előtt?
- ☐ Milyen igényeik vannak a fogyatékos személyeknek és családjaiknak?
- ☐ Mennyire határolja be a fennálló intézményrendszer a lehetőségeket?
- ☐ Milyen tipikus életutak vannak?
- ☐ Milyen keretek között valósul meg a társadalmi integráció az érintettek körében?

A kutatás módszere

Félig strukturált szociológiai interjú

- ☐ vannak behatárolt témák, amelyek a beszélgetés során kifejtésre kerülnek, azonban ezeknek a sorrendje nem kötött, és nem feltétlenül konkrét kérdésből jutunk információhoz

- ☐ Keret: a fogyatékos személy életútja

Mintavétel

- ☐ Szakértői mintavétel
- ☐ Hólabda módszer

Elemzés: típusanalízis és Atlas.ti

Az interjúalanyok a vizsgálat jelenlegi szakaszában

- ☐ 9 értelmi fogyatékos személy
- ☐ 5 nő és 4 férfi
- ☐ 27 és 46 év között
- ☐ Átlagosan 5 kapcsolódó interjú
- ☐ Eddig összesen 52 interjú

„Hát annyi, ez szerintem a mi hibánk is, hogy féltjük... és akkor így **nem merjük szabadabbá engedni**, hogy olyan dolgokat, hogy egyedül közlekedjen... De ami a lakáson belül van, azt mindent.” (Down szindrómás 36 éves férfi anyukája)

„**Van saját fodrász az intézetbe'**, és ez a saját fodrász vág is, és borotvál is. **Neki is naprakészen el van osztva az öt napja**, hogy hétfőn egyes osztályt borotválja, kedden hármas osztályt borotválja, szerdán hajat nyír...” (ápoló gondozó otthon, segítő)

A fogyatékos személynél a munkák

„K...
any...
„Oda akartam kilyukadni, **hogya munkafoglalkozásnak jelenleg úgy szól a jogszabály, hogy nem alkalmazhatsz annyi**... az...
... szem...
... s...
... tte

„... több millió forintot költsünk olyan akadálymentes korlátra, ami, amit... tulajdonképpen nekünk tőkre megtenné a 100 000 forintos korlát is, de enni nincs pénz. Kell csinálnunk információs pultot, több százezer forintért, igaz, nem fog benne ülni soha az életbe senki se, de csinálj.”
(intézményvezető, ápoló gondozó intézmény)

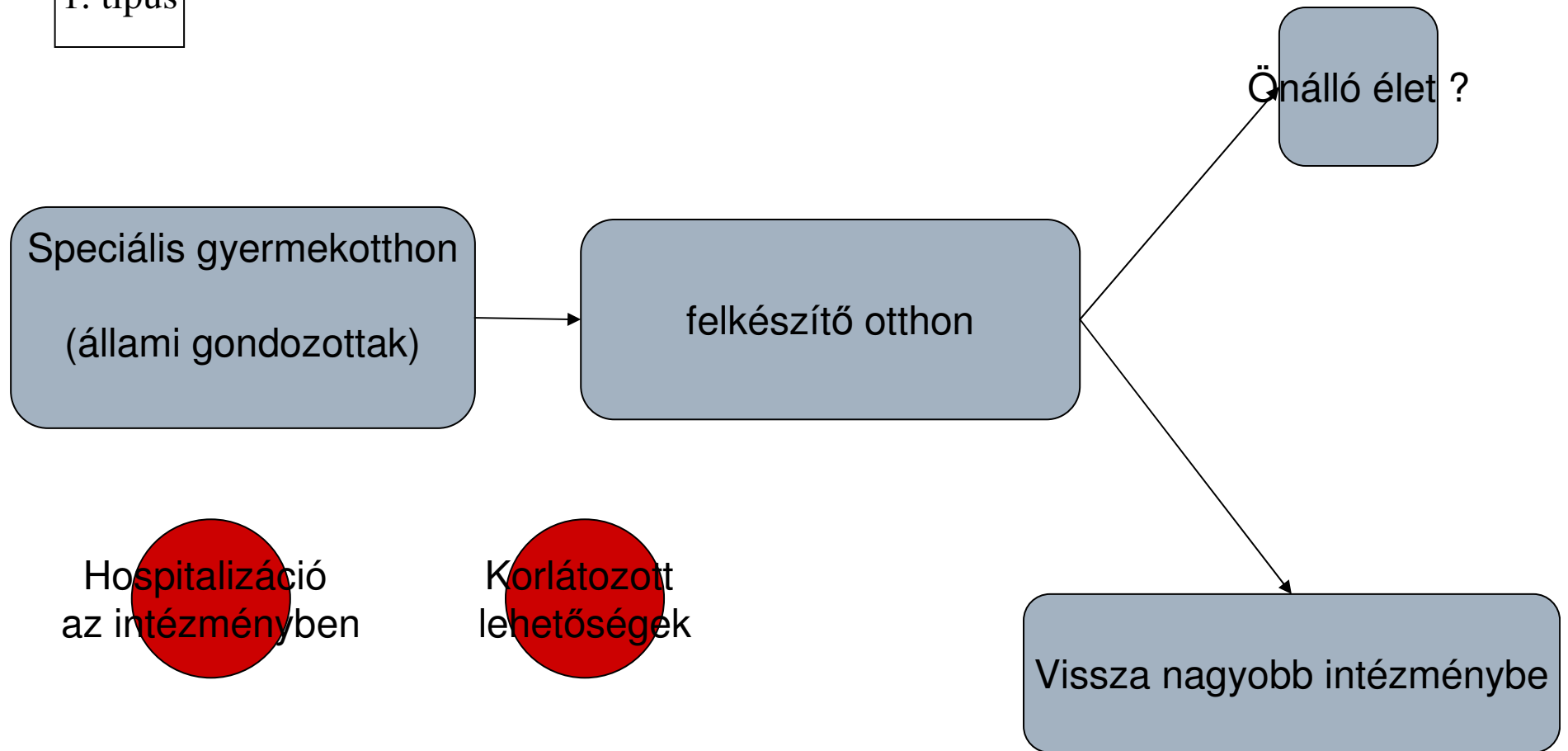
Karcsika, meg szerencse, hogy vakok vagytok, de itt volt. Vagy hazudunk, hogy hát igen, itt volt.” (Intézményvezető, ápoló gondozó otthon) ...
... yagi

- ☐ Információhiány
- ☐ Többségi társadalom hozzáállása

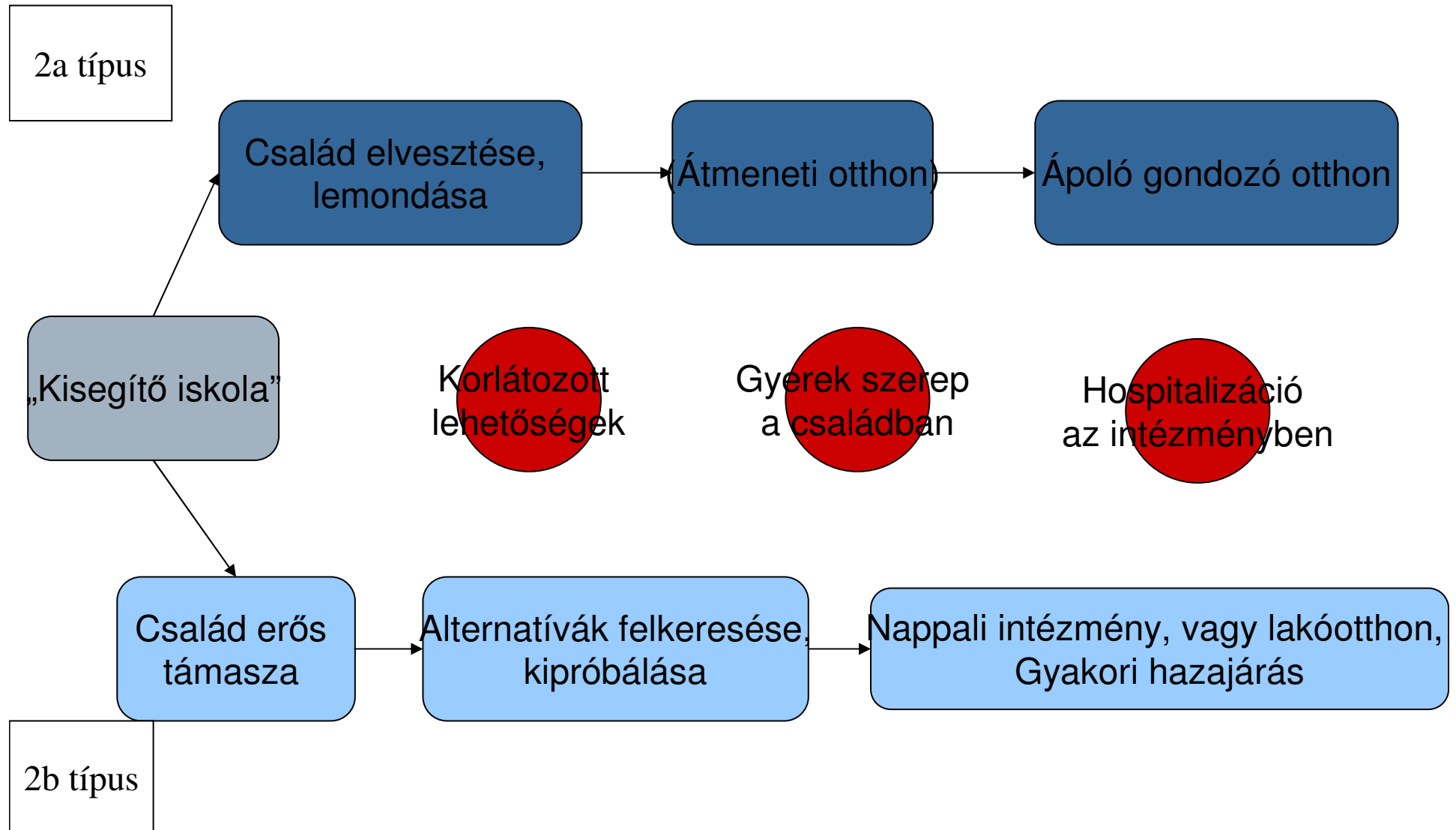

Eddig kirajzolódó életutak

1. típus

Eddig kirajzolódó életutak

Intézménytípusok

„Ami még nagyon tetszett benne,
ez az **önálló életre nevelés**

„Reális hely
egyszer m
nyílv
végleges
gond
szor
...intézm
az a fe
abból les
díjat a

„Mióta van célja, hogy egy
rendszeresség is van ebben az
életében úgymond. Hogy ugye reggel
fölkel, elmegy oda, x ideig ott van,
hazajön. Ugyanúgy megcsinálja itthon
is a dolgát egy kis pihenés után.
Úgyhogy ez olyan, mint más
iskolába, munkába jár. Ez neki egy
ilyen napi rendszerességgel egy jó
dolog szerintem.” (Testvér)

...thonban fog
ság. . Tehát
gy egy
eny, át kell
nyunk
hogy a
de annak
k, ugyan
k a térítési
odája...”

A társadalmi integráció megvalósulásának keretei

- ☐ A kisebb közösségen belül (intézményen belül, családon belül)
- ☐ DE! számos hiányosság
 - Munkavállalás → ha van védett
 - Családalapítás korlátai → ha van is párkapcsolat, nem teljesezhet ki
 - Döntésekben törvényi szinten is akadályok → gondnokság
 - A többségi társadalommal való kapcsolatteremtés korlátozott

Érték

Gyakorlati megvalósulás

Köszönöm a figyelmet!

vandakatona87@gmail.com

